

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy óra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zapolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAK HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 138. szám.

Szombat, június 24.

Uj képviselői klub.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 22.

A muzulmán képviselők jobb-párti csoportja, a Maglaity—Kara Mehmedovity-csoport, ma azzal a kérelemmel fordult a szkupstina elnökségéhez, hogy csoportjukat ezentul külön klubnak tekintse és ezért boeasson a rendelkezésükre külön klubhelyiséget. Ribar dr. házelnök a kérelmet azonnal teljesítette és a muzulmán képviselőknek átengedte azt a helyiséget, amelyet eddig a független földművesek pártja használt.

A külföldi kölcsön törvényjavaslata.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 22.

Kumanudi dr. pénzügyminiszter ma délelőtt meglátogatta Pasity miniszterelnököt és javaslatot tett neki, hogy radikális és demokrata képviselőkkel álló közös értekezletet hívjon össze, amely értekezleten Kumanudi dr. előterjesztené az állam külföldi kölcsönére és a költségvetésre vonatkozó javaslatait. A miniszterelnök elfogadta a pénzügyminiszter javaslatát és erről értesítette a klub elnökeit. Politikai körökben ebből azt a következtetést vonják le, hogy az állam külföldi kölcsönére vonatkozó törvényjavaslat június huszonhetedikén a szkupstina elé kerül.

A jóvátételi bizottság a magyar gyárakban kutat.

Rejtett zsákmányanyagot keres.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 22.

A Budapesten működő jóvátételi bizottság megkezdte kutatásait a magyar gyárakban, amelyekben állítólag zsákmányolt gépeket rejtegetnek. A bizottság tegnap több gyárban végzett kutatást, de a bejelentett anyagon kívül sehhol semmit sem talált.

Az anyagértékesítő részvénytársaság bejelentett hetven kompresszort, amelyeket az osztrák-magyar hadsereg az olasz fronton zsákmányolt és a kvota szerint Wienből Magyarországra szállított. Az entente nem kívánja a kompresszorok elszállítását, hanem azokat Magyarország kétszáz ezer korona készpénzzel megváltja.

A kormány rekonstrukciója.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 22.

Beavatott politikai körökből eredő hírek szerint Omerovity és Vilovity muzulmán miniszterek ma délelőtt megjelentek Pasity miniszterelnöknel és neki újból átadták a miniszteri állásukról való lemondásukat.

Ugyancsak beszéltek a politikai körökben, hogy Marinkovity Voja belügyminiszter a demokrata-klub legutóbbi ülésén az ellene irányuló kifogások miatt kijelentette a klubnak, hogy a választójogi törvény megszavazása után beadja a lemondását a belügyi tárcáról. A „Novosti” ma esti tudósítása szerint Marinkovity dr. már be is adta le-

mondását. Ezen lemondásokról szóló hírekkel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a kormányban most a szociálpolitikai tárcá mellett még két-három tárcát fognak új politikusokkal betölteni. A belügyi tárcára Timotievity és Pesity demokrata képviselőket emlegetik.

A muzulmán miniszterek lemondásáról szóló hírekkel szemben a mai „Novosti” a miniszterelnökség kabinetirodájából eredő hirt közöl, amely szerint Omerovity és Vilovity miniszterek lemondását a kormány nem fogadta el és azok a mai nap folyamán újra elfoglalták resortjukat.

A mai nemzetgyűlés.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 22.

A tegnap esti, illetve ma éjjeli ülés viharos vitája annyira kimerítette a képviselőket, hogy csak a késő délelőtti órákban érkeztek a szkupstinába.

Emiatt a mai ülést csak fél tizenkettőkor lehetett megkezdeni, dacára annak, hogy fél tíz órára volt összehívva.

A formalitások elvégzése után és a napirend előtt a soron lévő interpellációk kerültek tárgyalás alá.

Ivanity Momcsiló dr. egy subotici kereskedő kilakoltatása ügyében interpellációt intézett a szociálpolitikai miniszterhez. Schlanger subotici kereskedőt az ottani hatóság kilakoltatta a saját házából, amit Ivanity jogtalanságnak minősít és az eljárást eltilti. Ivanity dr. felszólalására Krsztelj, a szociálpolitikai miniszter helyettese válaszul s igyekszik a lakáshivatal eljárását igazolni. A miniszter elismeri, hogy a hatóság ebben az ügyben kivétele-

sen járt el, de azt a fenforgó körülmények így kívánták és az elkerülhetetlen volt. Ivanity újabb felszólalásában konstatálja, hogy a miniszter beismerése némileg megnyugtatta, de azt hangoztatja, hogy hasonló esetek elkerülése igen kívánatos volna, miután az ország összes polgárai a törvény előtt egyformák és nem szabad kivételt tenni szerb és nem szerb között. Ivanity végül azt javasolja, hogy a megtörtént igazságtalanság, amennyire lehet, helyrehozandó.

A délután folytatott ülésen Divaity képviselő írásbeli interpellációja került tárgyalás alá, amelyben javasolja, hogy a munkásvédelmi és munkásbiztosítási törvényt a szkupstina ne fogadja el. Az interpelláció tárgyalanná vált, miután az új munkásbiztosítási törvény szentesítési kérdése már elintézt nyert és a törvény a hivatalos lapban már meg is jelent.

Take Jonescu meghalt Rómában.

Agitációs körúton volt.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Róma, jun. 22.

Take Jonescunak Rómában történt hirtelen halálával az összes lapok részletesen foglalkoznak és méltatják az elhunyt érdemeit és hibáit. Jonescut Románia legnagyobb államférfiának tartják. Ő volt a kisentente megteremtője. Mint politikus a legszertelenebbek közé tartozott. Nagy sikereit a bel- és külpolitikában elsősorban kiváló szónoki képességének köszönheti. Állandóan tevékenykedett. Most is agitációs úton volt Rómában. Hirtelen halálát szivgyöres okozta.

Az olasz-orosz szerződés ratifikálása.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Moszkva, jun. 22.

Az orosz szovjet külpolitikájáról folytatott intervju keretében Litwinow kijelentette, hogy az olasz-orosz szerződés ratifikálását szeptemberre halasztják, mert a szerződés határozmányai nem felelnek meg a népbiztosok tanácsa által lefektetett megállapodásoknak és a rapallói egyezség szellemének. A szerződés — Litwinow szerint — egyoldalú, mert minden előnye Olaszországnak jut.

Rövid hírek.

A szovjetdelegátusok egy modern típusu repülőgépen indulnak Hágába a konferenciára.

A budapesti Tudományos Akadémia a Tisza-művek kiadására egy millió koronát utalt ki a Tisza- emlékbizottságnak.

A prágai egyetem szociológiai tanszékére tanárrá kinevezték Benes miniszterelnököt.

A „Lidore Lisfy” szerint Benes utóda az új cseh kormány élén Guglis, volt pénzügyminiszter lesz.

Az ir választások

A „Torontái” tudósítójának távirata.

London, jun. 22.

Az ir választásokról jelentik a lapok, hogy a köztársaság-párti tuzok vereségét csak az menti, hogy Collins és De Valera között megkötött szerződés folytán tizenhét jelölttel szemben a másik párt nem állított ellenjelöltet. Harminenegy, a szerződést ellenző és hetvennyolc, a szerződést támogató képviselőt választottak meg.

TŐZSDE

Junius 22.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Dollár 7650, Lei 4750.

Devizák: London 339, Páris 653, Newyork 7675, Genf 1440, Szaloniki 220, Milano 372, Prága 14750, Berlin 2360, Wien 0-503, Bukarest 49, Budapest 804.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 161-50, Hollandia 203-50, New-

York 527, London 2335, Páris 4530, Milano 2550, Prága 1006-25, Budapest 054, Zagreb 175, Varsó 012, Wien 00337, Osztrák bélyegzett 00375.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3730, Dollár 980, Francia frank 8525, Márka 300, Lira 4850, Osztrák korona 645, Lei 634, Szokol 1915, Dinár 1310, Lengyel márka 2150.

Devizák: London 4490, Berlin 30150, Páris 8650, Prága 1940, Wien 640, Zagreb 340.

A magyar politikából.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Budapest, jun. 22.

A Magyar nemzetgyűlés mai ülésén Gaál Gaszton elsősorban az egységes-párt bizalma folytán került az elnöki székbe, de az ellenzék is nyugodt magatartásával tanubizonyosságát akarta adni, hogy nincs ellene Gaál elnökségének.

Budapest, jun. 22.

A kormány az indemnitási törvényt holnap terjeszi a nemzetgyűlés elé. Hír szerint, ennek keretében a választójogi rendeletre felmentést kér. Az ellenzék körében erős mozgolódás észlelhető. Az indemnitási vita, a jelek szerint igen heves lesz. Az első erőpróba ebben a kérdésben indul meg a kormány-párt és az ellenzék között.

Budapest, jun. 22.

Kállay pénzügyminiszter tegnap este a pártközi értekezleten ismertette az indemnitási javaslatot. A pénzügyminiszter ez alkalommal arra kérte az ellenzéki képviselőket, hogy tekintettel az országnak a külfölddel szemben fennálló súlyos gazdasági helyzetére, ne vigyék túlzásba a politikai harcokat és ne tegyék lehetetlenné az ország rekonstrukcióját.

Az ellenzéki képviselők valamennyien hozzászóltak a tárgyhöz és kifejtették pártjuk álláspontját. A felszólalások lényege az, hogy az ellenzék bizonyos feltételek teljesítése mellett lehetővé teszi az indemnitás mielőbbi megszavazását. A feltételek közé tartozik a választási visszaélések megtörése, a választójogi törvényes szabályozásának biztosítása és a főrendiház reformjának előadása.

A hozzászólásokat a kereskedelmiügyi miniszter is alátámasztotta, a gazdasági helyzet és a külfölddel szemben, a békeszerződés következtében fennálló helyzet megvilágításával.

Kállay pénzügyminiszter azon reményének adott kifejezést, hogy az ország gazdasági és pénzügyi helyzetének megvilágítását célzó megbeszélések a mostani értekezlet alapján folytathatók lesznek és az a terve, hogy az indemnitást majd akkor nyújtja be, amikor az egyes parlamenti bizottságok megalakultak. A kormány a törvényjavaslatban hat hónapra szóló felhatalmazást kér a nemzetgyűléstől.

A hágal konferencia a szovjet szemszögéből.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Hága, jun. 22.

Hágában a szovjetdelegáció ahhoz az irányhoz fogja tartani magát, mely felé Genuában indult. A politikai körök véleménye szerint sajnálatos Lloyd George álláspontja, hogy a hatalmaknak kollektíve kell Oroszországgal szerződést kötniük. Oroszország kész volna esetleg erre a lépésre is, de Franciaország szabotáló magatartása megakadályozza ebben. Amerika politikája nem felel meg az oroszok céljainak, ezért Oroszország egyáltalában nem fájlatja Amerika távolmaradását a konferenciától.

Julius elsejével életbelép az új munkásbiztosítási törvény.**A kisiparosra is kötelező a biztosítás. — Magasabb járulékok. — Új bérosztályokat állítanak fel. — Fel-emelték a segélyeket. — A pénztárak új címet kapnak.***— A „Torontál” tudósítójától. —*

Beeskerek, jun. 22.

A munkásságnak régi óhaja volt, hogy a munkásbiztosítást kiterjesszék és a mai szociális eszmékhez híven alkossák meg a munkásbiztosításról szóló törvényt. A törvényjavaslatot ez év elején részletesen kidolgozta a szociálpolitikai miniszter és ezt a tervezetet csekély módosítással elfogadta a törvény-előkészítő-bizottság is, majd a szkupstinában nagy szöbbséggel megszavazták és így az a királyi szentesítés után most törvényerőre emelkedett és Julius elsején életbelép.

Az új törvény gyökeres változtatásokat vezet be a munkásbiztosításba, amennyiben a bérosztályok számát felemeli és a többféle díjtételekkel szemben az eddiginél jóval magasabb segélyt engedélyez. Ezenkívül kiterjeszti a kötelező munkásbiztosítást azokra az önálló kisiparosokra, akik segédszemélyzet nélkül dolgoznak. Jelentősebben módosítja a törvény még a gyermekági segélyeket, az aggkori, a munkaképzetelenségi és halálzási járulékokat.

Hogy a munkásbiztosítási törvény részleteiről megtudjunk egyet-mást és információt kérjünk a munkásbiztosító pénztárak átszervezését illetően, felkerestük a helybeli munkásbiztosító pénztár vezetőjét, Rakity Lázárt, aki szívesen megadta a kért felvilágosítást.

— A munkásbiztosítási törvény — mondotta Rakity — Julius elsején lép életbe. A beeskereki pénztárnál megtették arra nézve minden intézkedést, hogy elsejével már az új rendelkezések szerint történjen az adminisztrációs munka és vezetés. A törvény teljesen új alapokra fekteti a biztosítást és ennek alapján megtörtént a munkások újbóli összeírása. Minden munkaadónak bejelentő-lapokat kézbesítettünk és erre pontosan tartozik rávezetni al-

kalmazottainak személyi adatait és a fizetést. Ujítás a törvényben az, hogy míg eddig csak az alkalmazottakra volt kötelező a biztosítás, addig ezentúl az önálló kisiparosoknak is be kell iratkozniuk. A mesterek ugyanabba a csoportba kerülnek és ugyanazokat a kedvezményeket, illetékeket élvezik, mint a többi tagok. A segélyek jelentősen megnagyobbodnak, ezzel szemben azonban a fizetési kötelezettségek is megnőnek. Az eddigi tizenhárom bérosztály helyett ugyanis tizenhat állítanak fel s így a mai tizenhárom osztálybeli tag felkerül a 17-ikbe, ahol a magasabb jutalékok mellett persze magasabb díjakat is fizet.

A gyermekági segélyek közül a bábadijak megtérítésén kívül, a szülésnél használandó és szükséges mindenemű anyagot, (gumiárut, szövetet), készpénzben megtérítik, ami eddig nem történt meg. A nő betegség előtt és után két-két hónapon át a szükséghez képest megfelelő segélyezésben részesül.

A törvénynek egy másik szakasza a munkaképzetelenségi, aggkori és halálzási segélyezéséről szól, ezek a segélyek azonban nem lépnek életbe Julius elsején, hanem csak a szociálpolitikai miniszter erre vonatkozó rendelkezésének megjelenése után, aminek legkésőbb 1925 Julius elsejéig meg kell történnie.

A kerületi munkásbiztosító pénztár a jövő hó 1-ével egyúttal a címét is megváltoztatja, amennyiben a jövőben „Okružni Úred sa osiguranje radnika” („Kerületi munkásbiztosító hivatal”) lesz a hivatalos címe.

A törvény rendelkezéseinek megfelelőleg a beeskereki munkásbiztosítónál minden intézkedést megtettek és Julius elsejével már az új rendszernek megfelelőleg vezetik a hivatalt és eszközlik a kifizetéseket.

A párisi kinal bank botránya.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Páris, jun. 22.

Az igazságügyminiszterhez felhívást intézett egy képviselő, melyben arra kéri a minisztert, hogy közölje vele mindazon parlamenti tagok neveit, akik a kínai iparbanktól pénzt kaptak. A képviselőnek az a szándéka, hogyha az igazságügyminiszter nem tesz eleget kívánságának, akkor vizsgáló-bizottság kiküldetését követeli.

Egy heti ellátás és lakás tizenötmillió rubel Moszkvában.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Moszkva, jun. 22.

Wanderwelde, Liebknecht és Rosenfeld, akik a szociálforradalmárok védelme alatt Moszkvában agitációt fejtettek ki, kellemetlen incidensek megismétlődése után elhagy-

ták Moszkvát. A kellemetlen incidensek közé tartozik az is, hogy a fentnevezett szociálisták egy heti moszkvai tartózkodásuk alatt lakásért és ellátásért tizenöt millió rubelt fizettek ki.

A fegyverkezési törvényjavaslat az angol lordok Házában.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

London, jun. 22.

A lordok házában második olvasásban tárgyalták a washingtoni szerződésre vonatkozó javaslatot, amelyben csak a fegyverkezésről, de nem a kombattánsok és a semleges hajózás védelméről szóló szerződések kerültek a törvényhozás elé. Lord Lee rámutatott arra, hogy mennyire alávetette Anglia érdekeit a békének, amennyiben a tengeri tulajdajáról való lemondásával, a kormány máris megkezdte a hajók tengerészeti legénységének a leszerelését.

Tüntetnek a budapesti kereskedők a boltberek emelése ellen.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Budapest, jun. 22.

A budapesti kereskedők ma délelőtt a Vigadóban tüntető gyűlést tartottak. Az üzletek délelőtt tíz órától délig zárva voltak. A kereskedők a boltberek emelése és szabaddátétele ellen demonstráltak.

Ugyanis a háztulajdonosok szövetsége mozgalmat indított és a kormányt is megkörnyékezte, hogy a bolt- és ipari helyiségek lakbéréit tegye szabadabbá.

A kereskedők és iparosok ebben a létérdeküket látják veszélyeztetve és ezért elhatározták, hogy a miniszterelnökhöz, a belügyminiszterhez és a pénzügyminiszterhez tiltakozó feliratot intéznek.

Megváltoztatják a magyar örösi adó rendszerét.*A „Torontál” tudósítójának távirata.*

Budapest, jun. 22.

A magyar közlelmzési minisztériumban ma délután arról értekeztek, hogy a régi örösi adórendszer megváltoztassák és helyébe újat alkossanak. A régi tervezet szerint a termelők eddig semmit sem adóztak a gabonaellátás terén. Az új rendszer szerint a termelő minden eladott vagon gabona után három métermázsát tartozik a kinstárnak juttatni. Ugyanennyi esne a kinstár javára az öröslénel is. A gabona értéke készpénzben is megváltható.

HIREK

Halálozás. Geiduschek József, volt beeskereki táncosnár tegnap reggel 84 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután megy végbe az Árpád-utcai gyászszobából. Az elhalt öreg urat Beeskereken sokan ismerték és tisztelték s így halála általános részvétet kelt.

Petőfi születésének századik évfordulója Erdélyben. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Az erdélyi magyarság Petőfi születésének századik évfordulójának megünneplésére egy bizottságot alakított. A bizottság elhatározta, hogy felszólítást intéz a magyarsághoz és megkéri, hogy Szilveszterkor minden magyar házban gyujtsanak egy szál gyertyát Petőfi dicső emlékének.

A szabósegédek bérmozgalma. A beeskereki szabósegédek a múlt héten bérkövetelésekkel állottak elő. Ugyanis az eddigi fizetésekhez, melyek heti 600—900 korona között váltakoztak, husz százalékos drágasági pótlékot követeltek. A szabómesterek méltányolva kérésüket, tíz százalékot ajánlottak fel, amibe az alkalmazottak nem egyeztek bele és megmaradtak eredeti kérésük mellett. Mivel a további tárgyalások sem vezettek eredményre és egyik fél sem engedett semmit állás pontjából, a szabómunkások tegnap délelőtt abbahagyták a munkát és sztrájkba léptek. A munkaadók és munkások képviselői között folynak az egyeztető tárgyalások és kilátás van arra, hogy hamarosan létrejön a megegyezés.

Felro-
ból jel-
portug-
zett ün-
lyeül s
ember
sulyos

A be-
Beogra-
cai szo-
hirdete-
gradi s

A mu-
ban. M-
száma
ország-
Szlove-
esik. A
állásné-
Átuta

— a fe-
értelmé-
pest, Be-
többi k-
a Nagy
Veliki
épület. T-
igazgat-
Budap

esküvő-
tónk jel-
a cukor-
szitette

jelent eg-
pesti jug-
csokolád-
reggelre

rendelés-
szel Be-
szives sz-
előzőeken

a teljesít-
Minden
betűjét
ünnep lé-
gy a re-
használt

Csehok
magyar
A „Naro-
rövidesen
ják terje-
szinü za-
társaság-
közö jav-
láját, a
csakias a
idejüen l-
tekre, isk-
magyar n-
nem lesz
ban szab

Átutalá-
kek az ö-
cokra, va-
árúkvite-
pénzügy-
zása alap-
Bank R-
družna B-
rek. — Te-
Herczeg

hetilapja-
számába
más és S-
szelést,
Szederké-
tolányi D-
és Fodor-
Kálmán
Lőrinczy-
mányt í-
Mülbeck-
vil sok id-
passzióját
nyörü fe-
Pest-buda-
szitik. Az
Jugoszláv-
mely össz-
Hitelbank
utalható
gyen küld-
VI., Andr

Felrobbant hajó. Rio de Janeiro-ból jelentik: Az Oceánt átrepülő portugál pilóták tiszteletére rendezett ünnepségen a tüzijáték színelvűl szolgáló hajó felrobbant. Husz ember a vízbe fulladt és negyvenen súlyos égési sebeket szenvedtek.

A beogradi szokolisták Suboticán. Beogradból jelentik, hogy a suboticei szokolizmus folyó hó 28-ára hirdett szokolversenyén a beogradi szokolisták is résztvesznek.

A munkanélküliség Csehszlovákiában. Májusban a munkanélküliek száma 30.300 volt. Ebből Csehországra 17.300, Morvára 8700, Szlovénziára és Ruszinszóra 4300 esik. Az egyes vállalatok 24.800 állásnélkülit segítettek.

Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár.** Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Budapesten készítették a beogradi esküvő cukorkáit. Budapesti tudósítónk jelentése: A beogradi esküvőre a cukorkákat egy budapesti cég készítette Pünkösöd vasárnapján megjelent egy budapesti cégnél a budapesti jugoszláv követ és 5000 csomag csokoládét és bombont rendelt hétfő reggelre. Egész éjjel dolgoztak, a rendelést elkészítették és az expresszszel Beogradba küldték. A követ szíves szavakkal köszönte meg az előzékenységet s hangoztatta, hogy a teljesítményre a cég büszke lehet. Minden csomagra a királyné kezdetűjét kellett volna rányomni, de ünnep lévén, erre nem volt mód s így a rendes cégjelzéses zacskókat használták fel Budapest felirással.

Csehországban szabad kitűzni a magyar zászlót. Prágából jelentik: A „Narodni Listy” értesülése szerint rövidesen a minisztertanács elé fogják terjeszteni a magyar nemzeti színű zászlónak a cseh szlovák köztársaságban való használatára vonatkozó javaslatot. Idegen állam zászlóját, a javaslat szerint, a jövőben csak a csehszlovák zászlóval egyidejűen lehet kitűzni. Állami épületekre, iskolákra és templomokra a magyar nemzeti színű zászló kitűzése nem lesz engedélyezve, másutt azonban szabad kitűzni.

Átutalások, hitellevelek és csekkok az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukvitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrugna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek 25-ik számába Bársony István, Moly Tamás és Szentgyörgyi Ferenc elbeszélést, Csathó Kálmán regényt, Szederkényi Anna csevegést, Kosztolányi Dezső verset, Lyka Károly és Fodor Gyula művészeti cikket, Kálmán Jenő tréfás karcolatot, Lőrinczy György irodalmi tanulmányt írt. A gazdag szövegrészt Müllbeck Károly elmés fejlecein kívül sok időszerű fénykép, a magyar passziójátékról készült két gyönyörű felvétel, Alt Rudolf régi Pest-budai metszeteinek másai díszítik. Az Uj Idők előfizetési ára Jugoszláviába negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank suboticei fiókján utalható át. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

Munkában a bicska.

— A „Torontái” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 22.

Keddről szerdára hajló éjjel véres verekedés volt a Beeskerektől nem messze fekvő Torontáltorda községben. A sorozásról hazatérő ujoncok ősi szokás szerint betértek egy kis mulatozásra a korcsmába, ahol aztán bánatukban és örömkömben is nekiláttak a borpusztitásnak. Éjjel tájban végre erősen beborozott fővel felszedelőzködtek és hazafelé tartottak, utközben azonban szóváltás támadt közöttük, amire előkerült a bicska. A többit már a bűnügyi krónika mondja el. A verekedés előzményei és részletei a következők:

Biczók József, Kovách István, Belovai Antal, Torma István és Sebestyén Károly, valamennyien 20 éves földműveslegények, kedden délelőtt Bégaszentgyörgyön jártak, ahol besorozták őket. Estefelé visszatértek Torontáltordára, ahol az első utuk a Tóth Lukács-féle vendéglőbe vezetett. Késő éjszakáig folyt a borozgatás vig muzsikaszó mellett és aki így együtt látta őket mulatni, fel sem tételezte volna, hogy néhány perc múlva már bicskával rontanak egymásnak. Éjjel volt, amikor fizettek és kart-karba öltve kitértorogtak az utcára. Hogy mi történt az utcán a legények között, arról még nem tud a csendőri jegyzőkönyv, valószínűleg összevesztek valami felett, aminek bicskázás lett a vége. Belovai Antal, Torma István és Sebestyén Károly bicskával nekitámadt Biczóknak és Kováchnak és oly súlyos sérüléseket ejtettek rajtuk, hogy a két legény most a zomboljai közkórházban élet-halál között lebeg.

A tordai csendőrség a szurkáló legényeket behozta Beeskerekre, ahol átadta őket az ügyészség fogházának.

A közigazgatásról, kerületek és járások önkormányzatáról szóló törvények.

Írta: D. Bodó Mátyás, gornja muzlai községi jegyző.

(Harmadik közlemény.)

A kerületi választmány. A kerületi választmányának 5-8 tagja van. A választmány tagjai nem vehetnek részt olyan ügyek tárgyalásában, amelyeknél ők maguk, vagy pedig rokonaik érdekelve vannak.

A választmány tagjait a kerületi közgyűlés választja meg szintén 4 évre. Állami vagy önkormányzati tisztviselő tag nem lehet. A tagság fizetéssel jár.

A választmány maga választ elnököt saját kebeléből, hatáskörét kerületi szabályrendelet írja elő.

A választmány végrehajtó szerve a kerületi önkormányzatnak.

A választmány hagyja jóvá a községek költségvetéseit 300%-ig, azontul a pénzügyminiszter jóváhagyása szükséges.

A választmány intézi a kerület ügykezelését, ellenőrzi a kerület tisztviselőinek munkáját. Évenként a közgyűlésnek jelentést tesz működéséről.

A választmány és minden egyes tagja mulasztás esetében felelőségre vonható.

A járások. A járások szintén önkormányzati egységek.

Hatáskörébe esik a járásnak: megállapítani a járás költségvetését, a járásoknak utalt vagyontételeit, a járás közmunkák intézése, mezőgazdaság előmozdítása, szegény- és kórházügyek, kereskedelem, ipar támogatása, véleményadás közérdekű ügyekben stb.

A járásnak szervei: a járási közgyűlés és választmány.

A járási közgyűlés tagjai titkos szavazás útján négy évre választatnak. Minden 1500 lakosra 1 tag esik. A közgyűlés tagjainak számát a közigazgatási bíróság állapítja meg. A megválaszthatóság feltétele ugyanaz, mint a kerületi közgyűlési tagságnál.

A választás határnapját a főispán tüzi ki.

A kijelölő lista az egész járásra kell hogy szóljon.

A járási közgyűlést rendszeresen évenként két ízben a főispán hívja össze.

A közgyűlés választ elnököt, alelnököt és titkárt.

Míg a kerületekben a főispán gyakorolja a föellenőrzést, addig a járásokban a járási főnök.

A járási közgyűlés önkormányzati ügyeiben szabályrendeleteket adhat ki.

A járási választmány. Az elnökön kívül négy tagból áll.

Választásuk hasonló a kerületi választmányéhoz, elnöke a választmányban a járási közgyűlés elnöke.

A járási választmány végrehajtó szerve a járási önkormányzatnak, intézi a járási ügykezelést.

A kerületekben és járásokban mindenkor meg van a főispánnak és járási főnöknek a vétő-joga. Joguk van úgy a közgyűléseken, mint a választmányi üléseken bármikor megjelenni és ott hozzászólhatnak bármelyik tárgyhöz.

Az önkormányzat felett végső fokon az államtanács gyakorol ellenőrzést.

Mindezekből látható, hogy demokratikus alapokra van felépítve a kerületek és járások önkormányzata. A kerületek és járások a törvény keretein belül teljesen önállóan intézhetik ügyeiket, összes tisztviselőiket maguk választják.

Teljesen érthető, hogy az államhatalom akkor, amidőn a kerületeknek és járásoknak ilyen széleskörű autonómiát nyújt, gondoskodik arról, hogy tulkapások, az alkotmány és államrend elleni törekvések elő ne fordulhassanak. Bizalmi embereinek alkalmat ad, hogy az állam érdekeit megvédhessék.

És azok után, hogy áttanulmányoztuk a kerületekről és járásokról szóló törvényeket, bár nem ismerjük még, de körvonalakban kibontakozik előttünk a városok és községek önkormányzatáról hozandó törvény. Mert hiszen ez a törvény csak kiegészítő része lehet a már ismert törvényeknek!

És különösen nagy érdeklődéssel várja a községi törvényt a vajdaság lakossága, amely kulturájánál, gazdasági erejénél fogva élénk részt kíván venni az állami élet alkotó munkájában.

Ha autonómiát kaptak a kerületek és járások, kell, hogy a törvény keretein belül önkormányzati joga legyen a községeknek is. Szükséges, hogy a demokrácia itt is érvényesüljön.

A jelenlegi bürokratizmust egészséges irányzat fogja felváltani, minden vonalon tért hódítanak a népjogok, de emellett mindenütt meg-

lesz védve az állam vitális érdeke is.

És amidőn ezeket fejtegetjük, nem mulaszthatjuk el reámutatni arra a körülményre, mennyire beigazolást nyert a torontálmegeyi jegyzői egyeslet memorandumában kifejtett az az állítás, hogy az államnak szüksége van feltétlenül exponensre a községekben is. Mert ha van az államnak bizalmi embere a kerületekben, járásokban, mennyire megkívántatik ez a községekben?

Az egyetemes összhang az állami életében csak úgy lesz meg, ha mint az emberi testben a főerek, végigágnak minden részbe, a közigazgatás erei is eljutnak minden-hová, a perifériákra is.

Különböző verziók vannak, biztosat még nem tudunk arra nézve, vajjon a törvényhozás milyen szerepet szánt a mai községi jegyzőnek, annyi azonban bizonyos, hogy a jegyzőt az állam testéről lekapcsolni nem lehet! Jelenlegi helyzetében meg kell szilárdítani, hatáskörét ki kell bővíteni. Meg kell tenni azzá, amivé predestinálva van: az állam funkcionáriusává! Kívánja ezt elsősorban az állam érdeke, de fontos ez a községeknek nézve is, amelyeknek vezetője a jegyző.

És minél több képzettséget fogunk kívánni a község jegyzőjétől, minél erősebb pozíciót biztosítunk számára, ebből annál inkább több haszna lesz a közérdeknek és az államnak. Mert a községek alapját képezik az államnak és csak erős alapzatra lehet monumentális dolgokat építeni! . . .

(Vége.)

Hágában nem lehet intervjut csinálni

Diamandi generális, az újságírók reményessége. — Világkonferenciából gazdasági szeminárium

A „Torontái” hágai képviselővel meg-bizott alkalmi tudósítójától.

Hága, jun. 22.

Ugylátszik, azoknak az újságíróknak volt igazuk, akik nem jöttek el Hágába. Nem lehet itt információkat szerezni, nem lehet intervjukat csinálni. Genuában az egyes államok vezető államférfiai, az ugynevezett első garnitúra tagjai tanácskoztak. Hágában a második garnitúra jött össze. Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel! A hágai delegátusok ezt a régi nemzetközi kömondást híven betartják. Mivel kisebb a tekintélyük, megtoldják nagyobb képű nagyképű embert együtt, mint a hágai konferencián. Mivel Lloyd George, Csieserin, Barthou és Facta nincsenek itten, mindegyikük — legalább a külvilág és a sajtó előtt — nagyképűsége segítségével akarja magát vezérként feltüntetni. Még az orosz delegátusok is olyanok, mintha megannyian Metternich és Knunits hercegek tanítványai lennének. Az újságírók egyetlen reménye Diamandi generális, a román delegátus. Ő mindenkit biztat, mindenkinek intervjut ad és információkat ígér és — ha eddig még nem is adott — a világsajtó képviselői benne látják a messiást, aki megváltja őket a kényszerű féltenségtől. Mindenki azt várja, mikor fog Diamandi megszólalni, mikor fog egy-egy érdekes információt vagy szenzációs intervjut adni. A helyi sajtó munkatársai a külföldi lap-

tudósítók várakozásain mosolyognak, az egész konferenciának nem tulajdonítanak nagyobb fontosságot egy zártkörű közgazdasági szemináriumnál. Ebben a felfogásban van is valami igazság. Az első felvonás Genuában zajlott le, a miniszterelnökök és külügyminiszterek nagy reklám közepette összegyűltek, hogy a beteg Európát meggyógyítsák. Az expozíció elég sikeres volt. A publikum megismerte a szereplőket, azok előadták a bonyaldalmakat, azokat még jobban összegabalyították, majd legördült a függöny és vége volt az első felvonásnak. A második felvonás színhelye: Hága. Nem lehet ugyan még tudni, hogy az izgalmas első felvonás után a második a megoldás felé visz-e, az azonban bizonyos, hogy végtelenül unalmas. Hágáért a publikum nem fogja Lloyd Georgeot megtapsolni. A második felvonás a cselekményt egy lépéssel sem fogja előbbre vinni. Oroszország és Franciaország között lehetetlen a meg egyezés, így tehát legfeljebb majd Anglia és Franciaország között fog létrejönni valamilyen kompromisszum és a két ország kormányai azután ezt a kompromisszumot Oroszországgal szemben közösen fogják érvényesíteni próbálni. Mindenesetre az is eredmény lesz abban az esetben, ha Franciaország közeledik Anglia felé és nem fordítva. Ha ugyanis Lloyd George tenne koncessziókat Poincarénak, akkor Európa jövője teljesen reménytelenné válna, hiszen az egyetlen nagyhatalom, ahol már a belátás politikája kezd érvényesülni, ismét a francia politika esatlósává lenne. A franciák egyelőre sikeresen manővereznek, a csehszlovák és belga delegátusok asszisztálnak Párisnak és ha az angolok nem tanúsítanak nagyobb erélyt, úgy a második felvonás lesz az utolsó, amelyet nem fog követni a megoldást hozó harmadik, hanem minden marad a régiben és Európa ha nem is lassan, de annál biztosabban halad a pusztulás felé.

Felhívás részvényjegyzésre.

A „Szállítmányozási és Bizományi R.-T.” 1922 június 22-én tartott rendkívüli közgyűlésén az alaptőkének 200.000 koronáról 400.000 koronára való felemelését határozta el a következő feltételek mellett: Ki lesz bocsájtva 50 drb új 400 korona névértékű részvény 1040 koronás árfolyamon. Minden régi részvény alapján egy új jegyezhető. A le nem jegyzett részvények szabad eladás tárgyát képezik. Tuljegyzés esetén az igazgatóság fenntartja magának a redukcio jogát. Az új részvények az 1922. évre 1/2 évi osztalékban részesülnek. Jegyzési határidő: 1922 június 23-ától 30-ikáig, mely alkalommal a jegyzett új részvények egy összegben kifizetendők.

Veliki Beçskerek, 1922 jun. 22.

Az igazgatóság.

Tudatom mindazon mesterekkel, akik a katonaság részére fehérneműt varrnak, sapkákat készítenek, valamint szabással foglalkoznak, hogy raktáron tartok fehér és fekete alátétet (unterlaget) és azt a gyári áron átél árusítom
Jovan T. Jankovics Beograd,
 Zmaja od Notyaja ulica — 1055

Egy nagy hazai biztosító társaság keres itteni fióküzletéhez intelligens, a bánáti viszonyokkal ismerős

két utazó ügynököt

fizetés, napidij és nyugdíjigénnyel.
 1053
 Cim a „Torontál” kiadóhivatalában.

Tanulóleány felvétetik.

Cim a „Torontál” kiadóhivatalában. 1051

SEGÉD! 1048
 fűszer-, festék- és csemege-szakmából, csak vidékről, **JULIUS 1-RE FELVÉTELIK.**
 Irásbeli ajánlatok beküldendők:
PETAR J. GALETIN
 VEL. BEÇSKEREK, FŐ-UTCA.

Cipész szabászi állást keres.

1033
 Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Beocsini portlandcement mész,

surlahomok, gips, csamottégla, budaiföld, carbid, cementlapok, csövek, vályuk, lépcsők

kaphatók

1054
Özv. Guttmann Jakabné és Fiai cégnél.

F.A!

NAGYBAN!

„Danubia” Erdőipar Rt. Bratislava
 fiókja NOVI SAD, Kralj Alexander u. 51.
 Telefon 53. Távirati cim: Sumakadanubia.

961
 Állandó raktár épületfa-, tűzifa- és deszkaanyagokban, valamint osehatszlovák asztalosáruban, fenyő- és gömbrudban stb.

Elsőrendű görçsmentes fehér

kőriscrönk és kőrishasábja

mindennemű bútortanyag (gőzölt bükk-, kőrisc-, tölgy- és szilfa stb.) minden mennyiségben azonnali szállításra kapható

950

Prometno D. D.

Vel. Beçskerek, Zsitni trg 2. :: Telefon 72.

Polgármesteri hivatal Veliki Beçkerek.

10197—922. szám.

3094

Épületek javítása.

A velikibeçskereki állami keresk. iskolai és az állami nagy gimnáziumi épületek javítása céljából folyó évi július hó 10-én d. e. 11 óra-
 kor árlejtés fog tartatni.

A feltételek, a költségvetés és a terv a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.

Minden pályázó köteles a kikerekített vállalati összeg 10%-át bánatpénz fejében letenni. A bánatpénzt készpénzben vagy az állam által garantált értékpapirokban a városi pénztárban kell lefizetni, az ajánlaton pedig fel kell jegyeztetni, hogy a bánatpénz mily naplótétel alatt fizettetett be. Az ajánlatok 20 dináros okmánybélyeggel látandók el.

A vállalkozó köteles az összes belyegkötségeket viselni és a vállalkozási összegnek 1%-át a városi nyugdíjalap javára befizetni.

Veliki Beçkerek, 1922 jun. 12-én.

Alexity s. k.,
 polgármester.

Bárki kívánságára

utánvétellel azonnal szállítok vasuton vagy postán u. m.:

gróer-, óvári-, trapista- és csemege-sajtokat

a legolcsóbb árban, saját telepe-
 men általam előállítva, mely áru-
 ért, úgy minőségéért, mint tar-
 tósságáért felelősséget vállallok.

Tóth János

vaj- és sajtmester sajtgyára
 ČESTELEK, SHS. 1084

Főmolnár

kerestetik, vám- és félmagas
 örlésben jártas,
 azonnali belépésre.

1048

Fizetési igények megjelölése
 mellett érdeklődők forduljanak:

„MEDA” GŐZMALOM
 Petrovoselo, Bánát.

VR SAC és vidékén HIRDE-
 TÉSEKET a „TORONTÁL”
 részére felvesz 938

GRÓB JENŐ
 hirlap hirdetési iroda, VR SAC.

Kiadja Pleitz Fer. Pál